10. Morgan, R.M., Hunt, S.D. 1994. The commitment-trust theory of relationship marketing. Journal of Marketing 58 (3): 20 – 38).
11. Lee, J., Moray, N. Trust, control strategies and allocation of function in human-machine systems //Ergonomics. 1992. V. 35. P. 1243-1270.
12. Lewandowsky, S., Mundy, M., Tan G.P.A. The dynamics of trust: Comparing humans to automation // Journal of Experimental Psychology: Applied. 2000. V. 6, P. 104-123.
13. Mayer, R.C.; Davis, J.H. and Schoorman, F.D. An integrative model of organizational trust. Academy of Management Review, 20, 3 (1995), 709–734.
14. Gefen, D. Reflections on the dimensions of trust and trustworthiness among online consumers. ACM SIGMIS Database, 33(3) (2002), 38–53.
15. Hofstede, G. Motivation, leadership and organization: Do American theories apply abroad? Organizational Dynamics, 9, 1 (1980), 42–63.
16. 7 проверенных способов завоевать доверие посетителей интернет-магазина. – Режим доступа: http://www.segodnya.ua/economics/enews/7-proverennyh-sposobov-zavoevat-doverie-posetiteley-internet-magazina-438331.html

Надійшла до редколегії 14.05.14

Т. Дубовик, канд. экон. наук, доц.
Киевский национальный торгово-экономический университет, Киев

КОНЦЕПТУАЛЬНАЯ МОДЕЛЬ ДОВЕРИЯ ПОТРЕБИТЕЛЕЙ К ИНТЕРНЕТ-МАГАЗИНАМ

В статье описана концептуальная модель исследования основных факторов, которые влияют на доверие потребителей к интернет-магазину: надежность интернет-магазина и информационной системы для совершения покупок в Интернете, факторы этической интерактивности, интернет-маркетинговые коммуникации интернет-магазина и другие факторы. Определена степень индивидуальной склонности потребителя доверять, которая отражает черты личности, культуру и предыдущий опыт. Предложено имплементировать признаки доверия потребителей через элементы сайта интернет-магазина.

Ключевые слова: доверие потребителей в Интернете, модель доверия потребителей к покупкам в Интернете, интернет – торговля, сеть Интернет, интернет -магазин.

T. Dubovyk, PhD in Economics, Associate Professor
Kyiv National University of Trade and Economics, Kyiv

CONCEPTUAL MODEL OF CONSUMERS TRUST TO ONLINE SHOPS

In the article the conceptual model of the major factors that influence consumers trust in online shop: reliability of online store, reliable information system for making purchases online, factors of ethic interactiveness (security, third-party certification), internet-marketing communications of online-shop and other factors – that is divided enterprises of trade and consumers (demographic variables, psychological perception of internet-marketing communications, experience of purchase of commodities are in the Internet). The degree of individual customer trust propensity which reflects the personality traits, culture and previous experience. An implement signs of consumer confidence due to site elements online shop – graphic design, structured design, design of content, design harmonized with perception of target audience.

Keywords: consumers trust on Internet, model of trust of consumers to the purchases on Internet, e-commerce, a network is the Internet, online-shop.

Bulletin of Taras Shevchenko National University of Kyiv. Economics, 2014; 160: 37-42
УДК 336.581
JEL O 31, Q 32

В. Зянько, асп.
Вінницький національний технічний університет, Вінниця

РОЗРОБКА МОДЕЛЕЙ ВЕНЧУРНОГО ІНВЕСТУВАННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Розроблено три економетричні моделі венчурного інвестування інноваційної діяльності, котрі дозволяють здійснювати прогнозування обсягів венчурного інвестування інноваційної діяльності. Виявлені фактори, від яких залежить значення кількості венчурних фондів, вартості чистих активів усіх венчурних фондів та вартості чистих активів одного венчурного фонду. Виявлено конкретний вплив цих факторів на значення модельованих змінних, що дозволяє передбачати можливі обсяги венчурного інвестування в Україні.

Ключові слова: модель венчурного інвестування, інноваційний розвиток, економетричне моделювання, інноваційна діяльність.

Постановка проблеми. Однією з основних проблем на шляху розвитку венчурного інвестування є занадто високий фінансовий ризик, що супроводжує практично кожен інноваційний проект, для зменшення якого вчені-економісти дедалі частіше вдаються до використання економіко-математичних методів розрахунку основних економічних показників, побудови на їх основі таблиць та графіків. Це дозволяє, по-перше – інформаційно забезпечити прийняття обґрунтованих поточних та стратегічних управлінських рішень; по-друге – виявити на основі передбачення майбутньої економічної ситуації основні економічні тенденції і спрогнозувати більш-менш точно витрати на реалізацію ризикових інноваційних проектів.

Інновації є вирішальним чинником прогресу суспільства та підвищення конкурентоспроможності економіки будь-якої держави, а отже запорукою раціонального розподілу доходу та кращого задоволення людських потреб. Разом з тим, розробка й освоєння інновацій вимагають належного інвестиційного забезпечення. За недоступності внутрішніх традиційних джерел фінансових ресурсів інноваційної сфери (державного фінансування та банківського кредитування), насамперед, через надвисокі ризики, що їй притаманні, ця сфера потребує пошуку інших перспективних джерел інвестування, одним з яких є венчурне. Світовий досвід високорозвинених країн свідчить, що саме збільшення обсягів венчурних інвестицій та формування системи венчурного інвестування в масштабах національної інноваційної системи й економіки в цілому виступає одним із найбільш дієвих механізмів інтенсифікації інноваційного розвитку. Проте на шляху створення моделі венчурного інвестування інноваційної діяльності в Україні зустрічається чимало проблем. Неабиякою перешкодою є відсутність апробованих вітчизняною практикою організаційно-правових основ взаємодії бізнесу, держави і науки; низький рівень фінансування науки та інноваційних процесів; низька інноваційна активність підприємств; нерозвиненість внутрішнього ринку науково-технологічної та інноваційної продукції; недостатня діяльність щодо комерціалізації результатів наукових розробок і трансферт технологій тощо.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Моделюванню соціально-економічних систем та процесів присвячені праці таких науковців, як О.І. Черняка, О.В. Комашко, А.В. Ставицького, О.В. Баженова [1; 2], В. М. Вовка, Н. А. Кізіма, В. М. Порохня, Т. С. Клебанова, В. В. Вітлінського, В. А. Небукіна [3] та ін., а теоретичні аспекти венчурного інвестування інноваційної

© Зянько В., 2014

діяльності висвітлювались у роботах О.В. Бражко [4], О.Д. Рожко 5], В. І. Захарченко, Н. М. Корсікова, М. М. Меркулов [6], В.Д. Базилевича [7], В.Л. Осецького [8] та інших дослідників. Однак наразі у вітчизняній науці практично відсутні критичні дослідження механізму побудови моделі венчурного інвестування інноваційної діяльності.

Метою роботи є розробка економетричних моделей венчурного інвестування інноваційної діяльності, які в сукупності дозволять з максимальною точністю здійснювати прогнозування можливих обсягів венчурного інвестування в Україні.

Виклад основного матеріалу дослідження. За допомогою економетричних моделей можна здійснити ефективне прогнозування модельованого явища, маючи значення незалежних змінних моделі на прогнозний період. До основних переваг економетричних моделей слід віднести їх виключну пристосованість для практичного застосування. Також економетричні моделі чітко висвітлюють зв'язок та характер впливу факторів (незалежних змінних) на залежну змінну моделі – тобто явище, що моделюється. З цією метою також використовують еластичність незалежних змінних, яка буде обрахована далі.

Для ґрунтовнішого дослідження факторів, які так чи інакше впливають на обсяги венчурного інвестування, здійснимо економетричне моделювання основних показників, а саме таких, як:

- кількість венчурних фондів;
- вартість чистих активів усіх венчурних фондів;
- вартість чистих активів одного венчурного фонду.

Підбір найефективнішої моделі здійснювався за допомогою прикладного програмного забезпечення "R" та шляхом відбору з довільно побудованих, різних за виглядом, адекватних моделей відсоткової ставки. Відбір серед адекватних моделей здійснювався за такими критеріями, як:

- значущість незалежних змінних;
- значення R^2;
- значення P-value;
- наявність автокореляції;
- наявність гетероскедастичності;
- наявність мультиколінеарності.

Отже, здійснимо моделювання кількості венчурних фондів.

Значення показників, на основі яких здійснювалися розрахунки, а саме регресори моделі (інфляція, споживчі ціни, депозитна відсоткова ставка, реальна ставка відсотка), які впливають на модельовану змінну (кількість венчурних фондів), значення кількості венчурних фондів (як фактичні, так і вже пораховані за моделлю (1)) занесено у табл. 1.

Таблиця 1. **Значення незалежних змінних та фактичне значення кількості венчурних фондів, а також кількість венчурних фондів, обчислених за моделлю (1)***

Роки	Інфляція, споживчі ціни (%)	Депозитна відсоткова ставка (%)	Реальна ставка відсотка (%)	Реальна кількість венчурних фондів в Україні	Значення розраховані за моделлю (1)
2008	25,20	9,90	-8,60	636,00	635,84
2009	15,90	13,80	6,90	690,00	690,03
2010	9,40	10,60	1,90	755,00	755,51
2011	8,00	7,90	1,40	772,00	771,85
2012	0,60	13,00	9,60	817,00	816,76

* *Джерело:* розраховано автором на основі [9, 10]

Розглянувши різні моделі, що відрізняються за факторами та виглядом, було обрано найкращу модель кількості венчурних фондів, яка характерна для економіки України. Цю економетричну модель побудовано за даними табл. 1. Вона має такий вигляд:

$$kvf = 851,9711 - 8,4019 \cdot \text{infl} - 1,4604 \cdot \text{dir} - 1,2053 \cdot rir, \quad (1)$$

де kvf – кількість венчурних фондів в Україні; infl – інфляція, споживчі ціни; dir – депозитна ставка відсотка; rir – реальна ставка відсотка.

Побудована модель є адекватною, оскільки p-value достатньо мале (p-value = 0,005418). F-статистика практична ($F_{pr} = 18410$) значно більша за її теоретичне значення ($F_{teor}(0.99, 3, 2) = 99,17$).

Згідно з критерієм Дурібна-Уотсона автокореляція відсутня.

За критерієм Уайта гетероскедастичність відсутня.

Графічну інтерпретацію побудованої моделі проілюструємо на графіку (рис. 1).

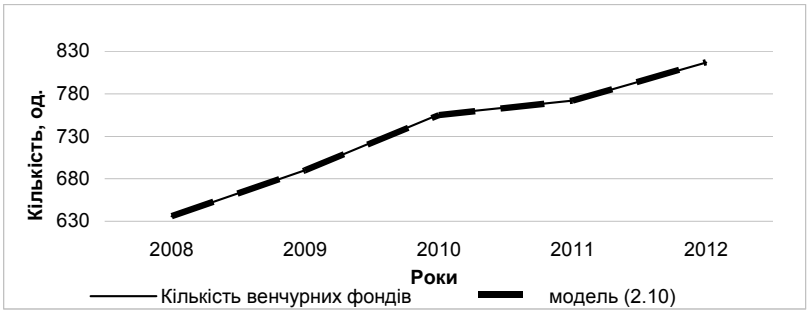

Рис. 1. Графічна інтерпретація характерної для економіки України економетричної моделі кількості венчурних фондів (1) та їх фактичні значення

* *Джерело:* розраховано автором

Для представленої моделі (1) $R^2 = 0.9999$, що означає, що вона майже із 100-відсотковою точністю описує кількість венчурних фондів України через незалежні змінні. Це також видно із графіка (рис. 1), оскільки лінія реальних значень кількості венчурних фондів України практично співпадає зі значеннями, отриманими за допомогою моделі (1).

Отже, кількість венчурних фондів в Україні на 99,9% залежить від значення реальної відсоткової ставки, депозитної відсоткової ставки та індексу споживчих цін.

Далі за формулою (2) визначимо коефіцієнти еластичності факторів, які впливають на кількість венчурних фондів України [1]

$$E_j = \hat{\beta}_j \frac{\overline{x}_j}{\overline{y}}, \quad j = \overline{1,5}, \tag{2}$$

де β_j – коефіцієнт біля відповідної змінної моделі (1); $\overline{x}_j$ – середнє значення незалежної змінної; $\overline{y}$ – середнє значення залежної змінної.

Коефіцієнти еластичності показують, наскільки відсотків зміниться модельована змінна, при зміні котрогось із факторів, що знаходяться у правій частині моделі, на 1%. Результати розрахунків коефіцієнтів еластичності незалежних змінних моделі, таких як індекс споживчих цін, депозитна відсоткова ставка та реальна ставка відсотка, занесено до табл. 2.

Таблиця 2. **Коефіцієнти еластичності незалежних змінних моделі (1)***

Інфляція, споживчі ціни	Депозитна відсоткова ставка	Реальна ставка відсотка
-0,135071300	-0,002029369	-0,003670059

* *Джерело:* розраховано автором на основі [9, 10]

Варто зауважити, що між кількістю венчурних фондів та регресорами (факторами) моделі існує обернений зв'язок.

Таким чином, при збільшенні рівня індексу споживчих цін на 1% кількість венчурних фондів зменшується на 0,135 відсотка, що може бути пов'язано із збільшенням потенційних фінансових ризиків.

При збільшенні депозитної відсоткової ставки на 1% кількість венчурних фондів зменшується на 0,002 відсотка, що може бути пов'язано з тим, що деякі венчурні інвестори притримують свій капітал.

При збільшенні реальної ставки відсотка на 1% кількість венчурних фондів зменшується на 0,004 відсотка, що може бути пов'язано з більш інтенсивнішою реакцією потенційних венчурних інвесторів.

Отже модель (1) має ґрунтовний економічний сенс і тому може бути використана на практиці.

Здійснимо **моделювання вартості чистих активів усіх венчурних фондів**, що функціонували в Україні у період із 2008 по 2012 рік. Значення показників, на основі яких здійснювалися розрахунки, а саме регресори моделі (дефлятор ВВП, відсоткова ставка спред, квазігроші), які впливають на модельовану змінну (вартість чистих активів венчурних фондів) (як фактична вартість, так і вже обчислена за моделлю (3)) занесено у табл. 3.

Таблиця 3. **Значення незалежних змінних та фактичне значення вартості чистих активів венчурних фондів України, а також вартість чистих активів венчурних фондів, обчислених за моделлю (3)***

Роки	Дефлятор ВВП	Відсоткова ставка спред (ставка кредитування мінус депозитна ставка) (%)	Кількість квазігрошей (у грн.)	Вартість чистих активів усіх венчурних фондів	Значення розраховані за моделлю (1)
2008	260,10	7,50	255597069184,90	66662,00	66696,71
2009	294,10	7,10	212106963609,50	76028,00	75852,25
2010	334,50	5,30	266412419944,80	99236,00	99397,30
2011	382,40	8,00	322556443684,00	103657,00	103747,71
2012	413,00	5,40	393000343334,60	129498,00	129385,84

* *Джерело:* розраховано автором на основі [9, 10]

Розглянувши різні моделі, що відрізняються за факторами та виглядом, було обрано найкращу модель вартості чистих активів венчурних фондів, яка характерна для економіки України. Дану економетричну модель побудовано за даними табл. 3. Вона має такий вигляд:

$$vvf = 1,154 \cdot 10^4 + 288 \cdot defGdp - 4,744 \cdot 10^3 \cdot irs + 6,277 \cdot 10^{-8} \cdot qm, \tag{3}$$

де: *vvf* – вартість чистих активів усіх венчурних фондів; *defGdp* – дефлятор ВВП; *irs* – ставка відсотку спред; *qm* – кількість квазігрошей.

Побудована модель є адекватною, оскільки p-value достатньо мале (p-value = 0,007232). F-статистика практична ($F_{pr} = 10330$) значно більша за її теоретичне значення ($F_{teor}(0.99, 3, 2) = 99,17$).

Згідно з критерієм Дурібна-Уотсона автокореляція відсутня.

За критерієм Уайта гетероскедастичність відсутня.

Графічну інтерпретацію побудованої моделі проілюструємо на графіку (рис. 2).

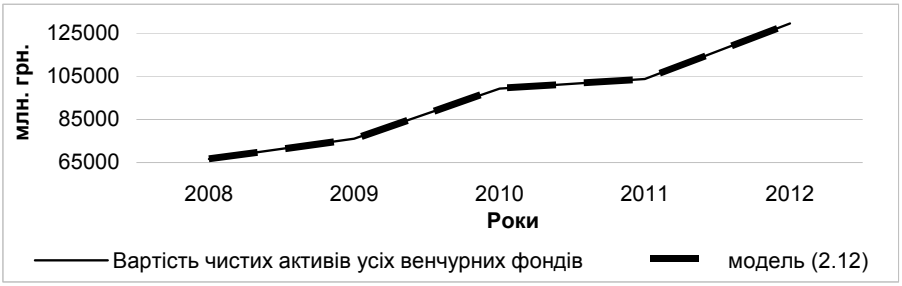

Рис. 2. Графічна інтерпретація характерної для економіки України економетричної моделі вартості чистих активів венчурних фондів (3) та їх фактичні значення

* *Джерело:* розраховано автором

Для представленої моделі (3) $R^2 = 0.9999$, що означає, що модель майже ідеально описує вартість чистих активів венчурних фондів України через незалежні змінні. Це також помітно із графіка (рис. 2), так як лінія фактичних значень вартості чистих активів венчурних фондів практично співпадає зі значеннями, отриманими за допомогою моделі (3).

Отже, вартість чистих активів венчурних фондів в Україні на 99,9 % залежить від значення дефлятора ВВП, відсоткової ставки спред (ставка кредитування мінус депозитна ставка) та кількості квазігрошей.

Далі за формулою (2) було обраховано коефіцієнти еластичності факторів, які впливають на вартість чистих активів венчурних фондів України. Значення цих коефіцієнтів занесено у табл. 4.

Таблиця 4. **Коефіцієнти еластичності незалежних змінних моделі (3)***

Дефлятор ВВП	Відсоткова ставка спред (ставка кредитування мінус депозитна ставка)	Кількість квазігрошей (грн.)
1,0208210	-0,3339073	0,1915073

* *Джерело:* розраховано автором на основі [9, 10]

Таким чином, при збільшенні значення дефлятора ВВП на 1% вартість чистих активів венчурних фондів збільшується на 1,021 відсотка, що спричинено зниженням ціни споживчого кошика потенційних ресурсних придатків.

При збільшенні відсоткової ставки спред на 1% вартість чистих активів венчурних фондів зменшується на 0,334 відсотка, що пов'язано із зростанням невизначеності результатів.

При збільшенні кількості квазігрошей на 1% вартість чистих активів венчурних фондів збільшується на 0,192 відсотка. Така залежність спричинена тим, що саме квазігроші є основним компонентом грошової маси, саме вони є високоліквідними фінансовими активами, що використовуються переважно як засіб нагромадження, проте їх можна легко перевести у грошову готівку або чекові рахунки без ризику фінансових втрат. У США частка квазігрошей в грошовій масі – 46,1 %, а в Україні – 27,0 % [11].

І саме присутність різноманітних складників квазігрошей свідчить про розвиненість грошового ринку, його можливості забезпечувати потреби національного ринку в гнучких грошових інструментах, які поєднують функції платежу та нагромадження.

Отже модель (3) має ґрунтовний економічний сенс і тому може бути використана на практиці.

Здійснимо **моделювання вартості чистих активів у розрахунку на один венчурний фонд** за період із 2008 по 2012 роки. Значення показників, на основі яких здійснювалися розрахунки, а саме регресори моделі (дефлятор ВВП, відсоткова ставка спред, квазігроші), які впливають на модельовану змінну, у якості якої виступає вартість чистих активів у розрахунку на один венчурний фонд (як фактична вартість, так і вже обчислена за моделлю (4)) занесено у табл. 5.

Таблиця 5. **Значення незалежних змінних та фактичне значення вартості чистих активів у розрахунку на один венчурний фонд, а також вартість чистих активів у розрахунку на один венчурний фонд, обчислених за моделлю (4)***

Роки	Дефлятор ВВП	Відсоткова ставка спред (ставка кредитування мінус депозитна ставка) (%)	Кількість квазігрошей (у грн.)	Вартість чистих активів одного венчурного фонду	Значення розраховані за моделлю (4)
2008	260,10	7,50	255597069184,90	104,80	104,81
2009	294,10	7,10	212106963609,50	110,20	110,11
2010	334,50	5,30	266412419944,80	131,40	131,46
2011	382,40	8,00	322556443684,00	134,30	134,33
2012	413,00	5,40	393000343334,60	158,80	158,73

* *Джерело:* розраховано автором на основі [9, 10]

Розглянувши різні моделі, що відрізняються за факторами та виглядом, було обрано найкращу модель вартості чистих активів у розрахунку на один венчурний фонд, яка характерна для економіки України. Дану економетричну модель побудовано за даними табл. 5. Вона має такий вигляд:

$$vvf1 = 60,96 + 0,2112 \cdot defGdp - 4,472 \cdot irs + 8,864 \cdot 10^{-11} \cdot qm \ . \qquad (4)$$

де *vvf* – вартість чистих активів у розрахунку на один венчурний фонд; *defGdp* – дефлятор ВВП; *irs* – ставка відсотку спред; *qm* – квазігроші.

Побудована модель є адекватною, оскільки p-value достатньо мале (p-value= 0.003928). F-статистика практична ($F_{pr} = 35030$) значно більша за її теоретичне значення:

$$F_{teor}(0.99, 3, 2) = 99{,}17 .$$

Згідно з критерієм Дурібна-Уотсона автокореляція відсутня.

За критерієм Уайтагетероскедастичність відсутня.

Графічну інтерпретацію побудованої моделі(4) проілюструємо на графіку (рис. 3).

Рис. 3. Графічна інтерпретація характерної для економіки України економетричної моделі вартості чистих активів у розрахунку на один венчурний фонд (4) та їх фактичні значення

* *Джерело:* розраховано автором

Для представленої моделі (4) $R^2 = 0.9999$, що означає, що модель майже на 100% описує вартість чистих активів одного венчурного фонду України через незалежні змінні. Це також помітно із графіка (рис. 3), так як лінія фактичних значень вартості чистих активів одного венчурного фонду практично співпадає зі значеннями, отриманими за допомогою моделі (4).

Отже, вартість чистих активів у розрахунку на один венчурний фонд в Україні, як і вартість чистих активів усіх венчурних фондів, на 99,9 % залежить від значення дефлятора ВВП, відсоткової ставки спред (ставка кредитування мінус депозитна ставка) та кількості квазігрошей.

Нами обраховано коефіцієнти еластичності чинників, які впливають на вартість чистих активів одного венчурного фонду, за формулою (2). Значення цих коефіцієнтів занесено у табл. 6.

Таблиця 6. **Коефіцієнти еластичності незалежних змінних моделі (4)***

Дефлятор ВВП	Ставка відсотку спред	Квазігроші
0,556155	-0,233845	0,200913

* *Джерело:* розраховано автором на основі [9, 10]

Так, як моделі (3) та (4) мають ті ж самі незалежні змінні, та описують одне і теж економічне явище (вартості чистих активів), коефіцієнти еластичності регресорів мають ту ж природу, що описана після таблиці 4.

Таким чином, при збільшенні значення дефлятора ВВП на 1% вартість активів одного венчурного фонду збільшується на 0,556 відсотка.

При збільшенні відсоткової ставки спред на 1% вартість чистих активів одного венчурного фонду зменшується на 0,234 відсотка.

При збільшенні кількості квазігрошей на 1% вартість активів одного венчурного фонду збільшується на 0,201 відсотка.

Тому модель (4) теж має ґрунтовний економічний сенс і тому може бути використана на практиці.

Висновки. Отже, розроблені економетричні моделі допомагають визначити фактори, від яких залежить значення кількості венчурних фондів, вартості чистих активів усіх венчурних фондів та вартості чистих активів одного венчурного фонду, а також виявити конкретний вплив цих факторів на значення модельованих змінних, що дозволяє передбачати можливі обсяги венчурного інвестування в Україні.

Виявлені фактори які чинять найбільший вплив на розвиток венчурних фондів та вартість чистих активів як усіх венчурних фондів так і окремо взятого венчурного фонду. Такими факторами є індекс споживчих цін, депозитна та реальна відсоткова ставка, дефлятор ВВП, ставка відсотку спред, кількість квазігрошей. Вплив цих факторів на значення модельованих змінних полягає в тому, що зміна котроїсь із незалежних змінних (регресорів) в правій частині моделей (1, 3, 4) призводить до трансформації модельованої змінної відповідно до значення еластичності цієї змінної. Це дає змогу передбачати можливі обсяги венчурного інвестування в Україні за умови, що залежність, яка враховується в моделях, зберігатиметься у майбутньому.

Список використаних джерел

1. Черняк О.І. Економетрика. Підручник / О.І. Черняк, О.В. Комашко, А.В. Ставицький, О.В. Баженова // За ред. О.І. Черняка. – Київ: Видавничо-поліграфічний центр "Київський університет", 2010. – 359 с. ISBN 978-966-439-236–2

2. Черняк О. І. Методологічні засади моделювання індексу цін стабільності / О. І. Черняк, О. В. Баженова // Економіка і прогнозування. – 2009. – № 3. – С.123-133.

3. Современные проблемы моделирования социально-экономических систем: [монография] / В. М. Вовк, Н. А. Кизим, В. М. Порохня, Т. С. Клебанова, В. В. Витлинский, А. И. Черняк, В. А. Небукин и др. – Х.: ИД "ИНЖЭК", 2009. – 428 с.

4. Бражко О.В. Інновації, венчурне інвестування і маркетингові технології в умовах нової економіки / О.В. Бражко. Сталий розвиток економіки. Науково-виробничий журнал. 2' 2013 – № 19. – С. 12.

5. Рожко О.Д. Світовий досвід венчурного фінансування як сучасної форми інвестування / О.Д. Рожко, А.С. Слобоженюк // Дніпропетровський державний аграрний університет. Електронне наукове фахове видання "Ефективна економіка". – 2013. – № 5.

6. Захарченко В. І. Інноваційний менеджмент: теорія і практика в умовах трансформації економіки. Навчальний посібник / В. І. Захарченко, Н. М. Корсікова, М. М. Меркулов. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 448 с. – ISBN 978-611-01-0280-3.)

7. Базилевич В.Д. Суспільству знань інноваційного економіста / В.Д. Базилевич // Освіта. – 2009. – № 21-22. – С. 4-5.
8. Осецький В.Л. Стимулювання інноваційної діяльності в рамках формування регіональної інноваційної системи / В.Л. Осецький // Менеджмент у XXI сторіччі: методологія і практика: Міжнародні наук.-практ. конф., 16-17 травня 2013 р.: тези доп. – Полтава, 2013. – С. 114-116.
9. Офіційний сайт Світового банку [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://data.worldbank.org/country/Ukraine
10. Українська асоціація інвестиційного бізнесу [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.uaib.com.ua/
11. Джус Ю. М. Про функції та типи грошей в сучасних економіках / Ю. М. Джус // Вісник Національного університету "Львівська політехніка". Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку. – М.: НУЛП, 2001. № 436. – С. 446-451.

Надійшла до редколегії 15.06.14

В. Зянько, асп.
Винницкий национальный технический университет, Винница

РАЗРАБОТКА МОДЕЛЕЙ ВЕНЧУРНОГО ИНВЕСТИРОВАНИЯ ИННОВАЦИОННОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ

Разработаны три эконометрические модели венчурного инвестирования инновационной деятельности, которые позволяют осуществлять прогнозирование объемов венчурного инвестирования инновационной деятельности. Выявлены факторы, от которых зависит значение количества венчурных фондов, стоимости чистых активов всех венчурных фондов и стоимости чистых активов одного венчурного фонда. Выявлено конкретное воздействие этих факторов на значение моделируемых переменных, позволяет предвидеть возможные объемы венчурного инвестирования в Украине.

Ключевые слова: модель венчурного инвестирования, инновационное развитие, эконометрическое моделирования, инновационная деятельность.

V. Zianko, PhD student
Vinnytsia national technical university, Vinnytsia

MODEL DEVELOPMENT OF VENTURE INVESTMENT OF THE INNOVATION ACTIVITY

There have been developed a three econometric models of venture investment of the innovation activity, which allow the prediction of the volume of venture capital investment of the innovation activity. Factors that affect the value of the numbers of venture funds, the net asset value of all venture capital funds and net asset value of one venture capital fund were detected. Also there has been detected the specific impact of these factors on the value of the simulated variables that allow to predict the possible volume of venture investment in Ukraine.

Keywords: model of venture capital investment, innovation development, econometric modeling, innovation activity.

Bulletin of Taras Shevchenko National University of Kyiv. Economics, 2014; 160: 42-48
УДК 339.138(075.8)
JEL M 31

М. Калиниченко, канд. екон. наук, доц.
Донецький національний університет, Донецьк

МУЛЬТІАТРИБУТИВНА КОНСТРУКЦІЯ ПРЕДМЕТА СУЧАСНОГО МАРКЕТИНГУ

У статті представлено результати дослідження предмету маркетингу як об'єкту наукового пізнання. У ході дослідження було проведено систематизацію визначень предмета маркетингу в спеціалізованій літературі, встановлено та розкрито сутність основних характеристик і атрибутів (структура) предмета, що відбивають всі можливі види об'єктів пізнання в маркетингу, виділено особливості визначення предмета маркетингу у вузькому й широкому значенні слова. Дано авторське визначення предмета маркетингу, в тому числі в межах процесного та системного підходів з урахуванням встановлених характеристик і атрибутів.

Ключові слова: предмет маркетингу; характеристики та атрибути предмету маркетингу; зміст та структура предмету маркетингу.

Актуальність теми дослідження. Сучасний маркетинг – це галузь знань та практичної діяльності, що активно розвивається та є синтезом теорії, практики й мистецтва [1]. Тому, не дивно, що маркетинг, як і будь-яка інша академічна дисципліна, повинен мати власний предмет дослідження. Результати аналізу теорії маркетингу показують, що сьогодні дослідження його предмета й методу особливо актуальні. Це зумовлено відсутністю однозначного розуміння і єдиної загальноприйнятої позиції в цьому питанні. Наукова дискусія в цьому напрямку практично не проводиться, що призводить до ототожнення об'єкта (ринок) або інструментів (товари, послуги, ідеї тощо) та предмета маркетингу.

Для маркетингу визнання вищезазначеної проблеми означає кризу науки, про що говорять С. Займан [2] та Є. Голубков [3]. Елементи кризи є ні що інше, як претензії до результатів науки. На думку Дж. О'Шоннесі, концепція маркетингу як всеосяжна філософія бізнесу має ряд обмежень: прийнятність концепції; проблеми застосування; неможливість врахувати всі слабкі та сильні сторони фірми; дотримання балансу інтересів; протистояння споживачеві [4].

Зазначені обставини вимагають розвитку теорії предмета маркетингу, який може йти шляхом її доповнення новими характеристиками (атрибутами), що відповідають вимогам сучасних ринкових відносин, а також підвищують результативність наукових досліджень та ефективність практичної діяльності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Вивчення предмета конкретної науки передбачає розгляд попередніх результатів дослідження. Однак питання про предмет маркетингу досі є відкритим і не отримало належного висвітлення в сучасній економічній літературі, хоча в багатьох навчальних виданнях автори дають свої визначення предмета маркетингу. Серед фахівців, які системно вивчали зміст і структуру предмета маркетингу в першу чергу слід назвати Є. Голубкова [3] та Дж. О'Шоннесі [4].

Так, Дж. О'Шоннесі зазначив, що "в якості предмета маркетингу вчені запропонували поняття обміну або угоди. Однак вибір як обміну, так і угоди в якості предмета маркетингу пов'язаний з труднощами. У соціології вже сформувався напрям, відомий як "теорія обміну", а угоди – просто форми обміну між людьми, при яких передається щось конкретне. Тому постало питання про відмінність підходів до проблем обміну в маркетингу, у соціології та в економіці. Важливо відзначити, що про обмін як про основний елемент аналізу в маркетингу більше говорять, ніж застосовують на практиці, хоча, звичайно, були й винятки. Для когось поняття "обмін" є безплідним, тобто позбавленим перспектив розвитку. Причина полягає в тому, що, відповідно до теорії обміну, споживачі прагнуть лише до максимальної винаго-

© Калиниченко М., 2014